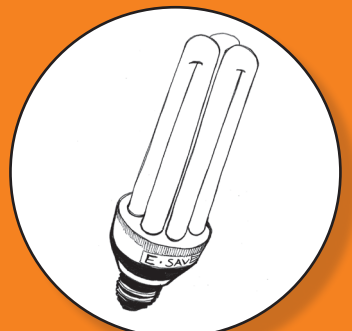
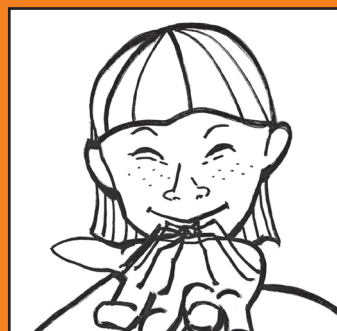
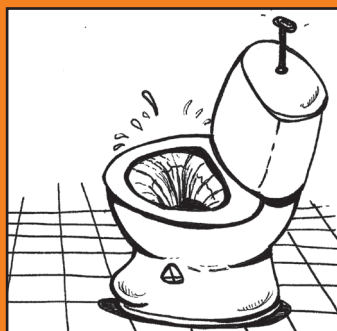
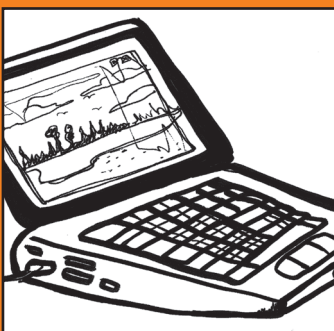
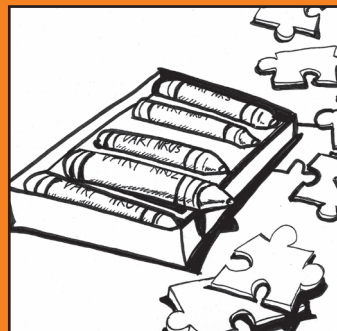
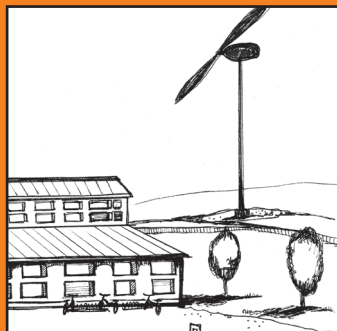
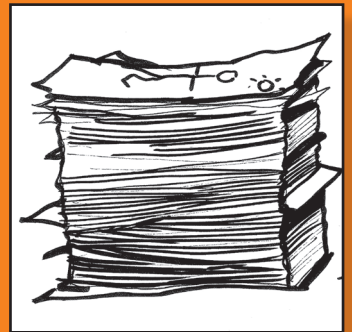
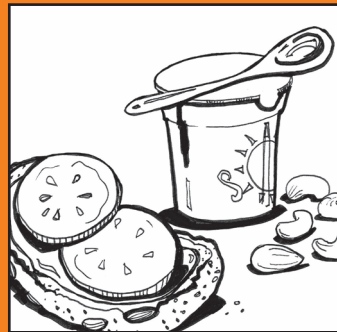
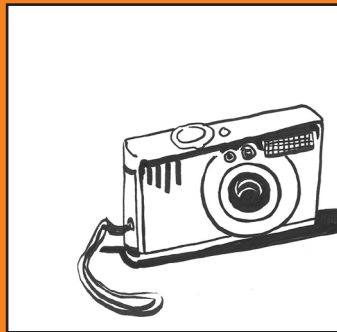
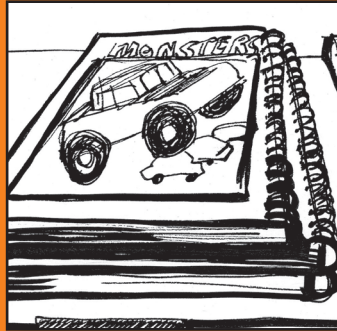
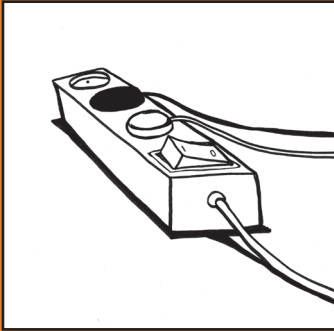
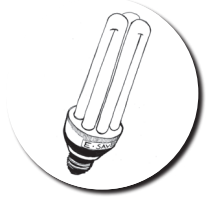




YMPÄRISTÖ-
KASVATUS



WWF Naturewatch Y Koulussa



Tervetuloa tutkimaan koulua WWF:n Naturewatch -verkoston kanssa!

Naturewatch Koulussa -tehtävät ovat avuksi, kun haluatte tutkia koulunne toimintaa kestäväen kehityksen näkökulmasta. Materiaalipaketin avulla voitte selvittää niin lajittelun toimivuutta kuin koulun viihtyisyyttäkin. Tehtävät on suunniteltu yläkoululaisille.

Materiaalia voi käyttää kokonaisuutena mutta jos haluatte keskittyä vain muutamaaan aihepiiriin, tehtävät toimivat myös itsenäisinä tutkimuslomakkeina. Tähdellä merkityistä tehtävistä toivomme teidän palauttavan tuloksia WWF:n käyttöön.

WWF kiittää Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskusta sekä Suomen Ympäristökasvatuksen Seuraa yhteistyöstä tehtävien laatimisessa.

Lähtekää siis tutkimaan ja oppimaan kouluympäristöstä yhdessä WWF:n kanssa!





WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

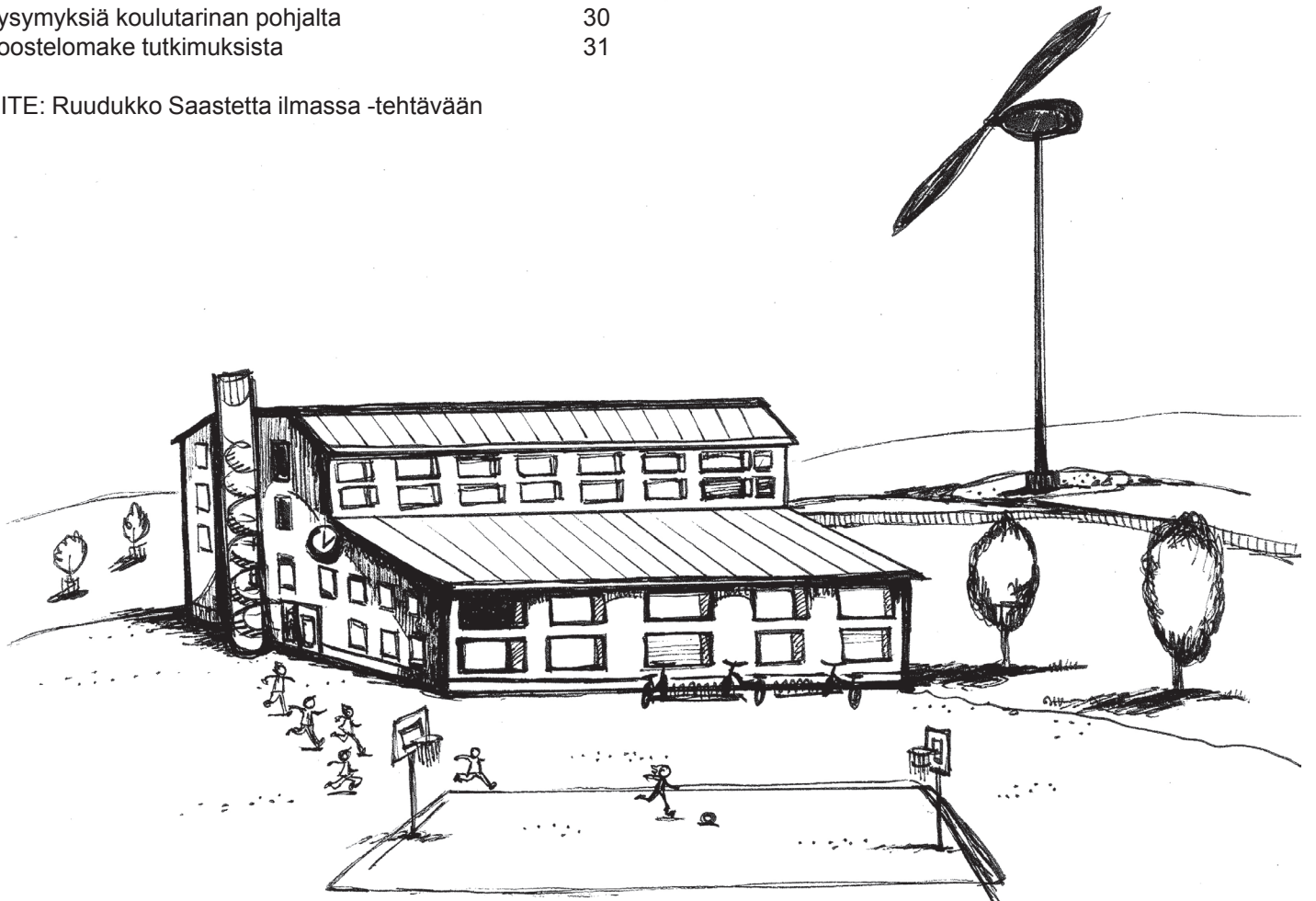
Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Tutkimuslomakkeiden sisältö:

Tunnetko koulusi?	4
Oma koulu, paras koulu	6
Koulun historia viidellä uutisotsikolla	8
Viihtyisä koulu	9
Vaikuttamalla vipinää kouluun	11
Hiljaisuutta etsimässä	12
Kalusteet kunnossa	13
Ekologiset tavat tarkkailussa	14
Koulun vesijalanjälki	15
Meneekö lämpö harakoille?	16
Sähköisiä tutkimuksia	17
Ruualla on merkitystä	19
Ruokalahenkilökunnan haastattelu	21
Paperinkulutus tutkimuksen kohteena	23
Jätettä ja uusiomateriaalia	24
Ovensuukysely koulumatkoista	25
Saastetta ilmassa	27
Koulun ympäristötesti	28
Koulutarina Tiibetistä	29
Kysymyksiä koulutarinan pohjalta	30
Koostelomake tutkimuksista	31

LIITE: Ruudukko Saastetta ilmassa -tehtävään

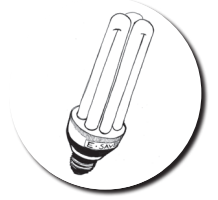




WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Tunnetko koulusi?

1. Koulun nimi ja missä se sijaitsee:

Koulun lempinimi? (Jos sellaista ei vielä ole, keksikää!)

2.* Tarkkailkaa koulurakennusta välitunnin aikana ja vastatkaa sen jälkeen seuraaviin kysymyksiin. Voitte joutua etsimään vastausta esimerkiksi koulun internetsivulta tai kysymällä vaikkapa kouluisännältä.

Koulumme on iso keskikokoinen pieni

Koulun luokkahuoneiden lukumäärä:

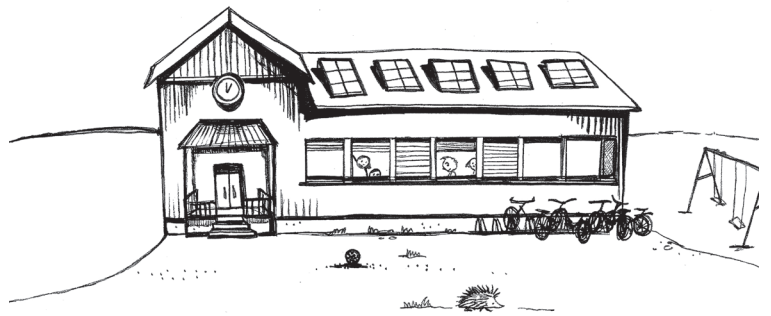
Koulun rakennusvuosi:

Kuvaillkaa hieman koulun ulkonäköä:

- onko koulu mielestänne nykyaikainen vai vanhanaikainen?

- rakennusmateriaalit?

Mielenkiintoinen tai muuten mukava ominaisuus koulurakennuksessa:

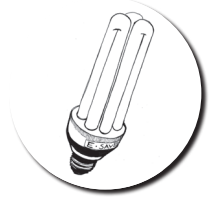




WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Tunnetko koulusi?

3.* Koulu on työ- ja oppimispaikka monelle.

Oppilaiden lukumäärä:

Henkilökunnan lukumäärä:

Minkä eri ammattien edustajia koulussa työskentelee?

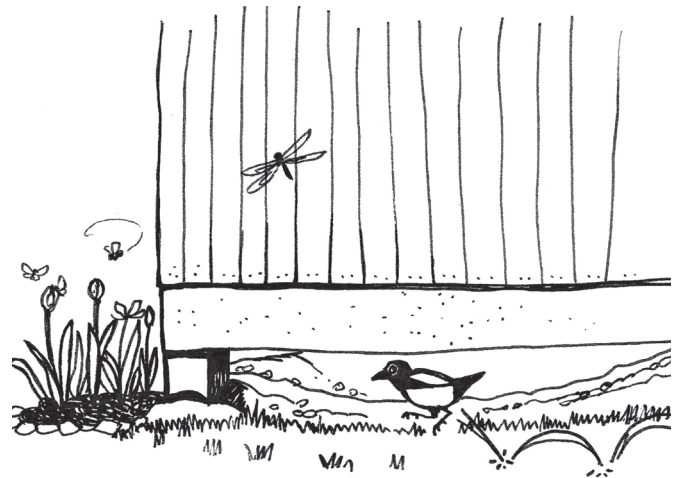
Mitä yhteyksiä koululla on:

- koulun naapureihin?

- kaupunginosan asukkaisiin?

- muihin kaupunkeihin Suomessa?

- muihin maihin?



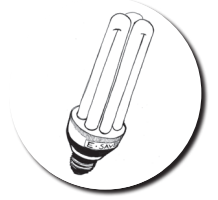
Tiesittekö? Luonnon monimuotoisuutta koulun piha-alueella voitte arvioida Naturewatch kaupunkiluonnossa -materiaaliin kuuluvan pihan monimuotoisuusmittarin avulla.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Oma koulu, paras koulu

4. Mikä on koulunne oma juttu, jota muilla kouluilla ei ole?

5.* Mikä on mukavinta koulussanne?

6. Tutkikaa koulun nettisivuilta tai opetussuunnitelmasta, mitkä ovat koulunne arvot ja toiminta-ajatus.

Kuinka nämä näkyvät koulun arjessa?

Miten itse toteutate näitä?



Mitä teille tärkeitä arvoja tai ajatuksia haluaisitte lisätä koulun toimintaan?

7. Millainen maine koulullanne on lähialueiden asukkaiden tai muiden koulujen keskuudessa?
Mistä se voi johtua?

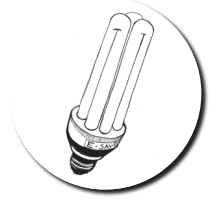
Jos maine on mielestänne huono, niin miten sitä voisi parantaa?



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Oma koulu, paras koulu

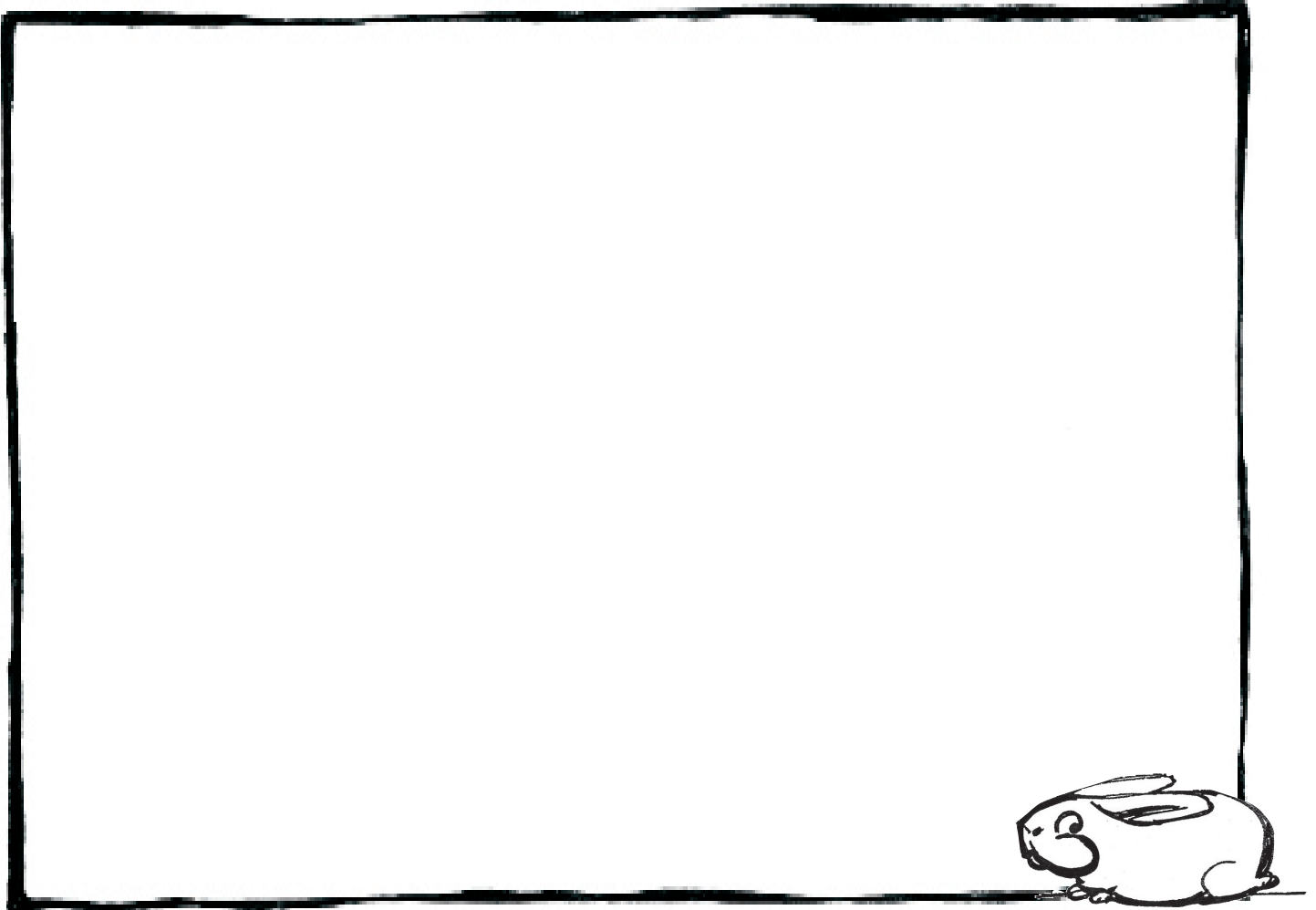
8. Mikä yhdistää koulussanne eri luokka-asteiden oppilaita? Keksikää ainakin kolme yhdistävää asiaa:

1.

2.

3.

9. Piirtäkää koululenne tunnuslogo tai lippu, joka kuvaa koulua parhaiten. Hyvä tunnus on yksikertainen, positiivinen ja tuo esille parhaat puolet edustamastaan asiasta.

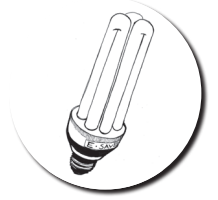




WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Koulun historia viidellä uutisotsikolla

Tarvikkeet: iso paperi ja tusseja.

10. Mitä kaikkea koulunne historiassa on tapahtunut? Onko koulu aina sijainnut samalla paikalla? Tutkikaa koulun internet-sivuja, koulun historiikkia tai seinillä olevia vanhoja valokuvia ja selvittäkää kiinnostavimmat tapahtumat koulun historiassa. Valitkaa viisi merkkitapahtumaa ja muotoilkaa niistä uutisotsikot, esimerkiksi:

Kukkamäen poikakoulu perustetaan 1878

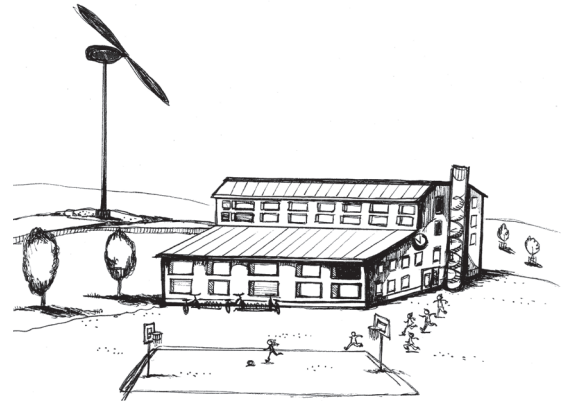
Kukkamäen poikakoulu muuttuu Kukkamäen yhteiskouluksi 1924

Kukkamäen yhteiskoulun koripallojoukkue voittaa seitsemän Suomen mestaruutta peräkkäin 1947-1954

Kukkamäen yhteiskoulu muuttaa Kaalilaaksoon 1975

Kukkamäen yhteiskouluun perustetaan musiikkiluokka 2003

Koulumme historiassa kiinnostavia tapahtumia:



Merkitkää tapahtumat paperille aikajanalle siten, että koulun perustaminen on janan toisessa päässä ja nykyhetki keskivaiheilla. Sijoittakaa valitsemanne merkkitapahtumat aikajanalle ja kirjoittakaa otsikot kunkin vuosiluvun kohdalle.

11. Jatkakaa aikajanaa 30 vuotta eteenpäin. Mitä tulevaisuudessa tapahtuu? Keksikää 3–5 tulevaisuuden otsikkoa koulustanne.

1.

2.

3.

4.

5.

Merkitkää myös nämä tapahtumat aikajanalle.



Viihtyisä koulu

12.* Mitä viihtyisyyttä lisääviä asioita löydätte koulusta?

Sisällä:

- | | | |
|---|---|--|
| <input type="checkbox"/> tauluja tai muuta taidetta | <input type="checkbox"/> oppilaiden töitä esillä | <input type="checkbox"/> iloisia värejä |
| <input type="checkbox"/> värikkäitä mattoja | <input type="checkbox"/> kauniita verhoja | <input type="checkbox"/> kasveja |
| <input type="checkbox"/> akvaario tai muita eläimiä | <input type="checkbox"/> hymyileviä ihmisiä | <input type="checkbox"/> penkkejä tai muita oleskelupaikkoja |
| <input type="checkbox"/> valoisia paikkoja | <input type="checkbox"/> melko hiljaisia paikkoja | <input type="checkbox"/> riittävästi tilaa tavaroiden säilyttämiseen |
| <input type="checkbox"/> kaunis maisema ikkunasta | <input type="checkbox"/> oppilaskunnan oma tila | <input type="checkbox"/> kioski, kahvila tai välipalatarjoilu |
| <input type="checkbox"/> nettipäätteitä vapaasti käytössä | <input type="checkbox"/> muuta, mitä? | |

Pihalla:

- | | | |
|--|---|---|
| <input type="checkbox"/> puita | <input type="checkbox"/> muuta kasvillisuutta | <input type="checkbox"/> paikkoja leikille ja liikunnalle |
| <input type="checkbox"/> lainattavia pelivälineitä välitunneille | <input type="checkbox"/> iloisia värejä | <input type="checkbox"/> tilaa olla ja kävellä |
| <input type="checkbox"/> istumapaikkoja | <input type="checkbox"/> kauniita näkymiä | <input type="checkbox"/> ei liikaa melua |
| <input type="checkbox"/> muuta, mitä? | | |

Mitä viihtyisyyttä vähentäviä asioita koulussa on?

Sisällä:

- | | | | |
|--|--|---|---|
| <input type="checkbox"/> sotkuisuutta | <input type="checkbox"/> roskia lattialla | <input type="checkbox"/> riiteleviä ihmisiä | <input type="checkbox"/> niukasti ikkunoita |
| <input type="checkbox"/> huonosti valaistuja paikkoja | <input type="checkbox"/> kova meteli | <input type="checkbox"/> ahtaita paikkoja | <input type="checkbox"/> vessat haisevat tms. |
| <input type="checkbox"/> liian vähän naulakoita tai kaappeja | <input type="checkbox"/> rikkiäisiä asioita, mitä? | <input type="checkbox"/> muuta, mitä? | |

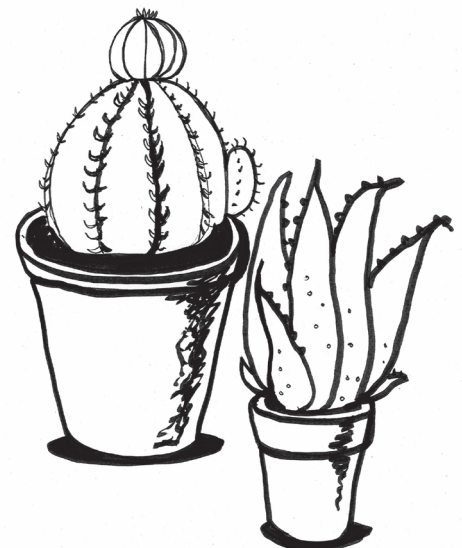
Pihalla:

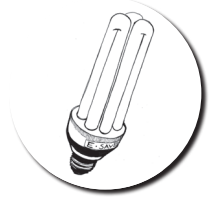
- | | | |
|--|--|--|
| <input type="checkbox"/> roskia maassa | <input type="checkbox"/> töhryjä, sotkuisuutta | <input type="checkbox"/> ei mitään tekemistä |
| <input type="checkbox"/> liikaa autoja | <input type="checkbox"/> kova melu | <input type="checkbox"/> muuta, mitä? |

Laskekaa rasti yhteen.

Viihtyisyyttä lisääviä asioita _____ kpl.

Viihtyisyyttä vähentäviä asioita _____ kpl.





Viihtyisä koulu

Johtopäätökset kouluympäristön viihtyisyydestä:

13.* Mikä epäkohta pitäisi mielestänne korjata?



14.* Mihin seuraavista asioista koulussa voitte itse vaikuttaa?

- | | | |
|---|--|---|
| <input type="checkbox"/> pihan viihtyisyys | <input type="checkbox"/> sisätilojen viihtyisyys | <input type="checkbox"/> istumajärjestys luokassa |
| <input type="checkbox"/> tuotetun jätteen määrä | <input type="checkbox"/> käytetyn sähkön määrä | <input type="checkbox"/> lukujärjestys |
| <input type="checkbox"/> opiskelun sisällöt | <input type="checkbox"/> opetusmenetelmät | <input type="checkbox"/> arvosanat |
| <input type="checkbox"/> koulun säännöt | <input type="checkbox"/> oppilaskunnan toiminta | <input type="checkbox"/> koulussa viihtyminen |
| <input type="checkbox"/> kiusaaminen | | |

Mihin näistä haluaisitte vaikuttaa enemmän?

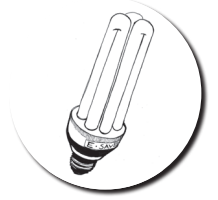
Tiesittekö? Voitte laatia viihtyisyys selvityksen tuloksista pienen tekstin ja ehdotuksen, minkä asian haluaisitte korjata viihtyisämmäksi. Ottakaa selville, milloin on seuraava opettajien kokous ja pyytäkää saada esittää ehdotuksenne siellä.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Vaikuttamalla vipinää kouluun

15. Onko koulussa hyvä henki? Miksi on tai miksi ei ole?

Miten voisitte parantaa koulun henkeä?

16. Ovatko kaikki koulun oppilaat tasa-arvoisessa asemassa? Jos eivät ole, niin miksi?

17. Miten riitatilanteet koulussa ratkaistaan?



18. Minkälaisen koko koulun yhteisen tapahtuman haluaisitte järjestää?

Laatkaa alustava suunnitelma tapahtuman järjestämiseksi seuraavan listan avulla:

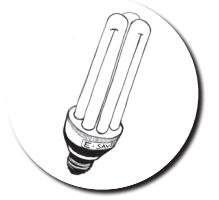
- Milloin tapahtuma olisi sopivinta järjestää?
- Keneltä pitäisi kysyä lupaa tapahtuman toteutukseen?
- Ketkä olisivat päävastuussa järjestelyistä?
- Miten eri oppilaiden mieltymykset otettaisiin huomioon tapahtuman järjestelyissä?
- Paljonko rahaa tarvittaisiin?
- Keitä koulun ulkopuolisia tapahtumaan olisi kiva kutsua?



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____

**Hiljaisuutta etsimässä**

Jatkuva melulle altistuminen voi vaikuttaa ihmisen terveyteen ja viihtyvyyteen. Melu on kuitenkin henkilökohtainen käsite: se mikä on yhdelle melua, ei haittaa toista laisinkaan.

19.* Kuunnelkaa silmät kiinni ääniä taulukkoon merkityissä paikoissa minuutin ajan. Rastittakaa sopiva vaihtoehto siten, että 1 on hiirenhiljaista ympäristö ja 5 korviin sattuu. Melun määrä voidaan myös mitata desibeli-mittarilla.

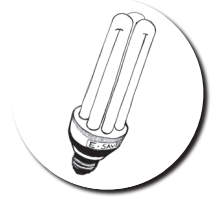
Paikka	Kellonaika tarkkailuhetkellä	1	2	3	4	5	Mitattu desibelimäärä (jos mukana on mittari)
Luokkahuone							
Koulun käytävä							
Ruokala ruoka-aikaan							
Vessa							
Aula							
Koulun piha							
Parkkipaikka							
Tienristeys							

Johtopäätöksiä tutkimuksesta: Onko koulussa tarpeeksi hiljaisia paikkoja?

20. Oletteko koskaan kokeneet melua häiritseväksi? Milloin ja miksi?



Tiesittekö? Suomessa lähes 900 000 ihmistä asuu alueilla, missä tieliikenteen aiheuttama jatkuva melu ylittää sallitun raja-arvon, 55 desibeliä. Liikenteen meluun tottuu, mutta kaupungin asukkaat voivat joskus kaivata täyttä hiljaisuutta.



Kalusteet kunnossa

21. Tutkikaa koulun kalusteiden ja koulutarvikkeiden kuntoa. Tarkistakaa esimerkiksi 5 kpl kutakin kohdetta ja merkitkää taulukkoon tukkimiehen kirjanpidolla niiden kunto.

Kohde	Ehjä	Rikkinäinen	Siisti	Sotkettu	Voisi korjata	Voisi korjata koululla
Tuoli						
Pulpetti						
Ovi						
Seinä						
Oppikirja						
Kirjaston kirja						
Tietokone						
Muu kohde						
Yhteensä						

22. Selvittäkää esimerkiksi internetistä, kuinka paljon maksaa uusi

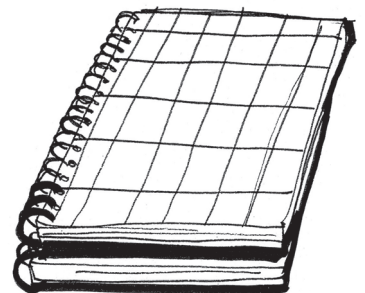
- pulpetti:

- oppikirja:

Paljonko näiden korjaaminen maksaisi?

23.* Kuinka oppilaita voisi kannustaa pitämään hyvää huolta koulun yhteisistä tavaroista ja välineistä? Keksikää viisi keinoa, joiden avulla koulun yhteiset tavarat säilyisivät käyttökelpoisina pidempään.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.



Tiesittekö? Voitte kertoa selvityksenne tuloksista kouluisännälle ja neuvotella hänen kanssaan siitä, miten rikkinäisiä tavaroita voisi korjata ja huoltaa.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Ekologiset tavat tarkkailussa

24.* Asettukaa tarkkailemaan koulun ihmisiä esimerkiksi ruokalassa, vesipisteen tai jätteiden lajittelupisteen luona. Tarkoituksena on tarkkailla sitä, käyttäytyvätkö ihmiset hyvien ympäristötapojen mukaisesti. Ruokalassa voitte tarkkailla, otetaanko ruokaa sopivasti vai jääkö sitä yli, jäteastioiden luona voitte tarkkailla lajittelun osaamista, ja vessan edustalla vaikka sitä, jääkö kävijän jälkeen vesihana valumaan tai valot päälle.

Käyttäkää aikaa tarkkailuun noin 10 min. Tarkkailu on hyvä suorittaa mahdollisimman huomaamattomasti. Älkää siis kerto-ko tarkkailtaville tehtävänne laatua, koska se saattaisi vaikuttaa heidän käyttökseen! Merkitkää tukkimiehen kirjanpidolla muistiin, kuinka moni henkilö toimii oikein ja kuinka monen käytöksessä on korjaamista.

Tarkkailupaikka:

Tarkkailuaika:

Käytös, joka oli tarkkailun aiheena:

Oikein käyttäytyviä oppilaita (kpl)	
Oppilaita, joiden käytöksessä on korjattavaa (kpl)	

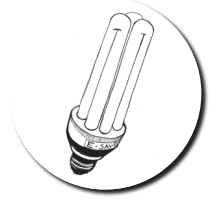
Tänä aikana:

_____ ihmistä toimi niin kuin pitää

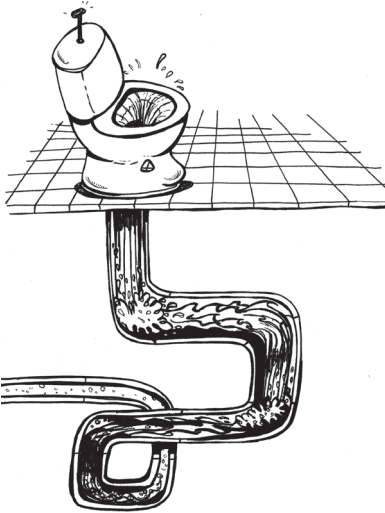
_____ ihmistä teki jotakin hullusti, mitä?



Johtopäätöksiä tarkkailutehtävästä:



Koulun vesijalanjälki



Vesijalanjäljellä tarkoitetaan koulun päivittäisessä toiminnassa kuluva vesimäärä. Siihen sisältyy koulun hanoista ja vessanpöntöistä laskettava vesi, mutta myös käytettävien tavaroiden, esimerkiksi paperin, valmistuksessa kulunut vesi.

25. Listatkaa, mihin kaikkeen koulussa käytetään juoksevaa vettä.

26. Arvioikaa, kuinka monta prosenttia koulun vedenkulutuksesta tulee kustakin listaamastanne toiminnasta. Piirtäkää allaolevaan kaavioon kunkin toiminnan prosenttiosuudet palkkeina siten, että palkin kokonaispituus on 100 %.

Esimerkki

Käsien pesu

Ruuan valmistaminen

Suihkussa käynti

Siivous

Luistinradan jäädyttäminen



0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

27. Yhden A4-paperiarkin valmistukseen kuluu 10 l vettä.

Arvioikaa, kuinka monta paperiarkkia koulussanne käytetään päivässä: _____ kpl

Laskekaa, montako litraa piilovettä paperinkulutus tuo koulunne vesijalanjälkeen. _____ l

28.* Pystyttekö selvittämään esimerkiksi kouluisännältä, mihin vettä todellisuudessa kuluu ja miten paljon?

Koulussamme käytetään vettä _____ vuodessa eli _____ per henkilö päivässä.

29.* Mitä toimia koulussa voisi tehdä vesijalanjäljen pienentämiseksi?

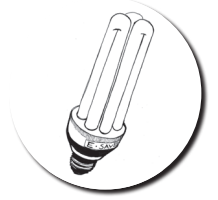
Tiesittekö? Suomalainen kuluttaa vettä keskimäärin 155 l päivässä. Vettä käytetään peseytymiseen (60 l), vessan huuhteluun (40 l) keittiövedeksi (35 l) ja pyykinpesuun (20 l). Suomalaisen vesijalanjäljestä 41 % muodostuu ulkomailla, sillä käyttämämme ravinnon ja tavaroiden tuotannosta suuri osa tapahtuu muualla kuin Suomessa. Suomalaisen keskimääräinen vesijalanjälki on 1 727 m³ vettä vuodessa.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Meneekö lämpö harakoille?

30. Lämpötila on tutkimusajankohtana: koulun sisällä _____ °C ja ulkona _____ °C.

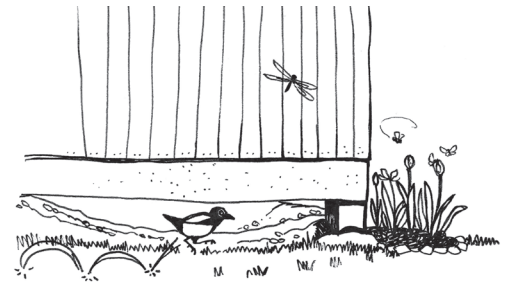
31. Selvittäkää, onko lämmön karkaaminen estetty luokassa ja ulko-ovilla:
- | | Kyllä | Ei |
|--|--------------------------|--------------------------|
| Onko ikkunoissa verhot, jotka voi sulkea kylminä aikoina? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Ovatko ikkunat tiiviit? (Kokeilkaa kädellä, tuntuuko ilmavirtaa ikkunanpuutteen alta.) | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Onko lämpöpatterit sijoitettu muualle kuin ikkunoiden alle? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Onko huonekalut sijoitettu niin, että ne eivät estä lämmönkulkua pattereista? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Onko ikkunoissa erilliset pienet ikkunat tuuletusta varten? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Menevätkö koulun ulko-ovet tiiviisti kiinni? (Kokeilkaa) | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Onko kaikilla ulko-ovilla lämmönhukkaa estävä tuulikaappi? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Ovatko tuulikaappien väliovet kiinni tuntien aikana? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Laskekaa lopuksi ei-vastausten määrä eli kohdat, joissa koululla on parantamisen varaa.

Parantamisen varaa on _____ kohdassa.

32.* Listatkaa selvityksen perusteella kolme toimenpidettä, joilla koulun tiloista tapahtuvaa lämmönhukkaa voisi vähentää.

- 1.
- 2.
- 3.



33. Selvittäkää seuraavat asiat esimerkiksi kouluisännältä, opettajalta tai koulusihteeriltä:

Miten koulu lämpiää? (Kaukolämpö, öljy, sähkö, joku muu, mikä?)

Onko koulussa koneellinen tuuletusjärjestelmä? Kuka saa säätää sen tehoa?

Miten koulussa pyritään välttämään lämmön hukkaa?

34. Jos koulussa pitäisi säästää energiaa, missä tiloissa lämpötilaa voisi laskea viihtyisyyden siitä kärsimättä?

Tiesittekö? Kaikesta fossiilisia polttoaineita kuluttavasta toiminnasta (esimerkiksi liikenne, tavaroiden valmistus, lämmitys) aiheutuu kasvihuonekaasupäästöjä, joita voidaan mitata hiilijalanjäljellä. Hiilijalanjälki muodostaa lähes puolet suomalaisten ekologisesta jalanjäljestä eli vaikutuksesta ympäristöön. Siksi hiilijalanjälkeä pienentämällä olisi helpointa vähentää ympäristökuormitusta.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Sähköisiä tutkimuksia

35. Tutkimuksia luokassa

Istukaa pulpettiin ja tarkkailkaa valaistusolosuhteita. Miltä suunnalta luonnonvalo tulee luokkaan?

Sopiiko valon tulosuunta sekä oikeakätiselle että vasenkätiselle kirjoittajalle?

Arvioikaa kuinka monena tuntina koulupäivästä luonnonvalo riittäisi luokan valaistukseksi

- toukokuussa?

- joulukuussa?

Jos käytössänne on sähkönkulutusmittari, mitatkaa yhden luokassa jatkuvasti päällä olevan laitteen sähkönkulutus.

Mittasimme _____ :n sähkönkulutusta. Se on _____ kwh.

Mitkä luokan sähkölaitteista on mahdollista asettaa tunnin aikana valmiustilaan sähkönkulutuksen vähentämiseksi?

36.* Tutkikaa tai muistelkaa koulunne sähkökäytöstä seuraavat asiat:

Laskekaa, montako sellaista huonetta tai muuta tilaa koulusta löydätte, joissa palaa valo mutta ei ole yhtään ihmistä sisällä.

Löysimme _____ tilaa, joissa paloi turhaan valo.



Onko vessoissa valokatkaisijat, joista kävijä voi laittaa valot pois lähtiessään?

Kyllä Ei

Ovatko tietokoneet päällä, kun menette tietokoneluokkaan?

Sammutetaanko tietokoneet välitunniksi tai yöksi?

Tiesittekö? Sähkönkulutus aiheuttaa kolmasosan Suomen hiilidioksidipäästöistä. Suurimpia sähkönsyöjiä ovat tietokoneet ja valaistus. Esimerkiksi pelkkien lepotilassa olevien tietokoneen näyttöjen energiantarpeen kattamiseen tarvitaan maailmassa yli 11 voimalaitosta!



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Sähköisiä tutkimuksia

Mitä tapoja koulussanne on sähkön säästämiseksi?

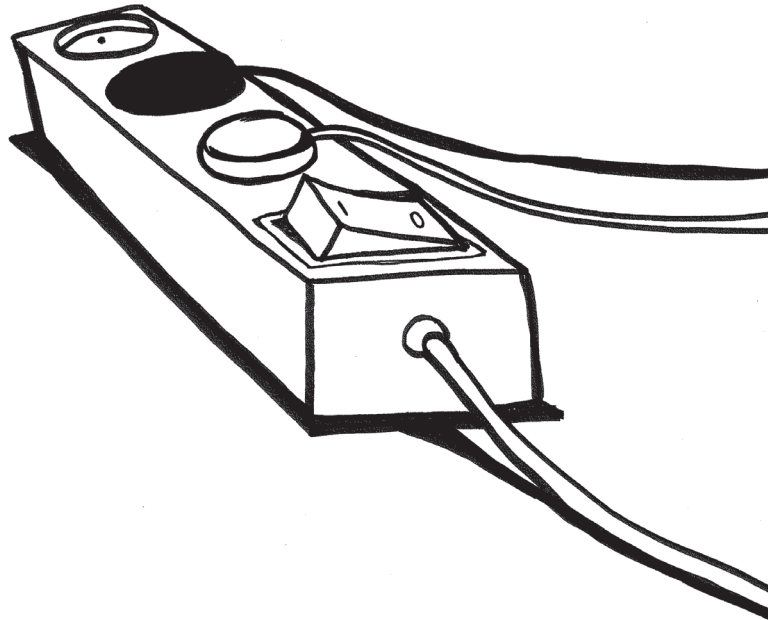
Mitä tapoja voisi vielä ottaa käyttöön?

37.* Selvittääkää seuraavat asiat esimerkiksi kouluisännältä, opettajalta tai koulusihteeriltä:

Koulun sähkönkulutus vuodessa on _____ kWh.
Koska koulussa on _____ oppilasta ja opettajaa,
sähköä käytetään vuodessa _____ kWh per henkilö.

Mistä sähkö tulee koululle?

Käytetäänkö koulussa "vihreää sähköä" eli uusiutuvilla energiamuodoilla tuotettua sähköä?



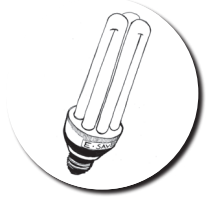
Tiesittekö? Jokainen voi vaikuttaa koulussa käytettävän sähkön määrään. Yhdessä päätettyjen toimintatapojen noudattamisella säästyy hiilioksidipäästöjä ja rahaakin. Tehkää koululenne ehdotus yhteisten sähkönsäästämissääntöjen laatimiseksi.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Ruulla on merkitystä

38. Missä koulullanne tarjottava ruoka valmistetaan?

Mitä ruokavaihtoehtoja ruokailijoille on päivittäin tarjolla?

Koulussa on tarjolla kasvispääruoka:

- päivittäin pari kertaa viikossa kerran viikossa vain kasvisruokailijoiksi ilmoittautuneille

39.* Tutkikaa tämän päivän ruokalistaa. Mistä osasista päivän menu koostuu?

Mikä tänään tarjotuista ruuista on ympäristöystävällisin? Miksi?

Miten ruuat ovat tarjolla? (Alleviivatkaa sopiva vaihtoehto.)

Maito: 2 dl:n yksittäispakkaukset, maitotölkit vai maitoautomaatti?

Margariini: yksittäispakattu vai yhteinen rasia?

Jogurtti: yksittäispakattuja pikareita vai yhteinen tölkki?

Astiat: kertakäyttöiset vai pestävät?



Mitkä tänään tarjotuista ruuista voisivat olla:

- luomutuotteita?

- lähellä tuotettuja?

- Reilun kaupan tuotteita?

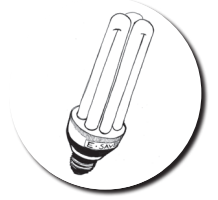
Tiesittekö? Biojätteen lajittelu hillitsee ilmastonmuutosta. Kaatopaikalla biojäte mätänee ja tuottaa ilmakehään metaania, joka on yksi haitallisimmista ilmaston lämpenemistä aiheuttavista kaasuista.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Ruulla on merkitystä

40. Arvioi päivän pääruuan näköä, koostumusta, tuoksua ja makua.

Voitte käyttää arvioinnissa esimerkiksi seuraavia, viinien luokittelussa käytettäviä termejä:

hapokas, hedelmäinen, herkullinen, hienostunut, hienojakoinen, hyökäävä, karkea, kirjava, kypsä, kuiva, kireä, kevyt, lihaisa, lattea, luonteikas, makea, marjaisa, mausteinen, mehukas, monipuolinen, ohut, ontto, pirskahteleva, puhdas, pyöreä, raikas, rapea, rehevä, runsas, ryhdikäs, tasapainoinen, täyteläinen, suolainen, sitkeä, terävä, tumma, vaalea, vetinen, viivahteikas

Arvioitava ruoka:

Ulkonäkö:

Koostumus:

Tuoksu:

Maku:



Millainen jälkimaku ruuasta jää kielelle?

Montako tähteä (1–5) annatte ruualle testin perustella?

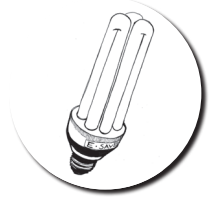
Tiesittekö? Pahviset ja muoviset juoma-astiat sekä muut kertakäyttöastiat rasittavat ympäristöä. Sen sijaan niiden käytön välttäminen hillitsee ilmastonmuutosta sekä säästää vesistöjä ja metsiä.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Ruokalahenkilökunnan haastattelu

41.* Ruokalahenkilökunnan haastattelu

Sopikaa ruokalahenkilökunnan kanssa etukäteen, milloin olisi sopiva aika haastattelulle. Kertokaa, että haastattelu vie aikaa noin 15 minuuttia ja että olette kiinnostuneita erityisesti ympäristöasioista. Voitte antaa kysymykset henkilökunnalle myös etukäteen, jolloin he voivat valmistautua ja etsiä tarvittavia tietoja.

Työntekijät:

Minkä nimisiä työntekijöitä keittiössä on töissä?

Ketä haastattelet?

Mikä on haastateltavan lempiruoka?

Ruoka:

Mitkä seuraavista koulussa käytetyistä tuotteista tulevat varmasti Suomesta? (Ympyröikää.)

marjat

vihannekset

viljatuotteet

kanamunat

kala

hedelmät

peruna

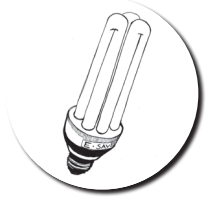
maitotuotteet

liha

Jos joku jäi ympäröimättä, miksi koululla ei käytetä kyseistä tuotetta Suomesta?

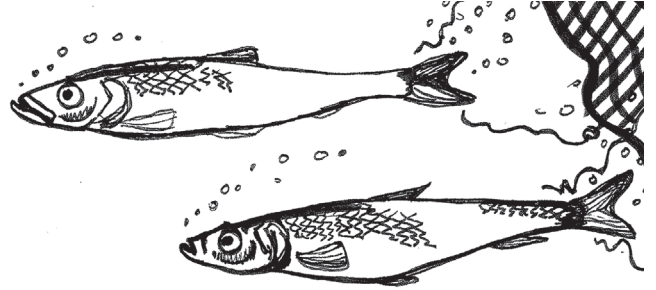
Millaisissa pakkauksissa ruoka tulee koululle?





Ruokalahenkilökunnan haastattelu

	Kyllä	Ei
Onko ruokalassa tarjolla luomutuotteita?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Reilun kaupan tuotteita?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
lähellä tuotettuja tuotteita?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
MSC-merkittyä *) kalaa?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>



*) MSC-merkki takaa, että kala on pyydetty laillisesti ja elinvoimaisista kalapopulaatioista.

Jätehuolto ja energia:

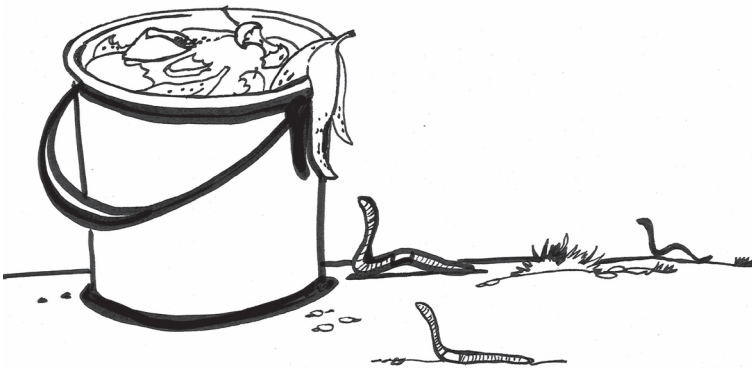
Mitkä jätteet lajitellaan keittiössä erikseen?

Millaisia toimia keittiössä on käytössä jätteen vähentämiseksi ja energiankulutuksen pienentämiseksi?

Kuinka monta kiloa ruokaa menee päivittäin hukkaan? _____ kg

Kuinka monen oppilaan päivittäistä ruoka-annosta tämä vastaa? _____ oppilaan päiväannosta.

Mitä hukkaan menevälle ruualle tapahtuu?



Kuinka paljon maksaa yhden oppilaan ruoka-annos?

_____ €

Jatkotehtävä:

Laskekaa, kuinka paljon rahaa menee päivittäin hukkaan pois heitetyn ruuan muodossa. _____ €



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Paperinkulutus tutkimuksen kohteena

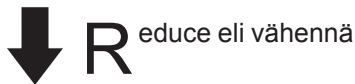
42. Listatkaa kaikki mahdolliset paperituotteet, joita koulussa käytetään päivittäin. Muistakaa ottaa mukaan myös vessassa käytettävä pehmpaperi sekä pakkausmateriaalina käytettävät pahvi ja kartonki.

Ympyröikää listasta ne tuotteet, joiden kulutusta olisi helppoa vähentää.

43. Selvittäkää koulun kopiohuoneesta, koulusihteeriltä tai luokanvalvojalta seuraavat koulun paperinkulutuksesta kertovat asiat:

- Kuinka paljon koulussa kuluu kopiopaperia kuukaudessa?
- Onko kopiopaperi ympäristömerkittyä tai kierrätyskuitua?
- Kuinka suuri osa oppikirjoista kierrätetään?
- Mitä tapahtuu vihkojen käyttämättömille sivuille?

44. Englanninkielisessä maailmassa käytetään neljän R-kirjaimen muistisääntöä kestävämmän elämäntavan toteuttamisessa. Nämä ärrät ovat



R educe eli vähennä



R ecycle eli kierrätä



R euse eli
käytä uudelleen



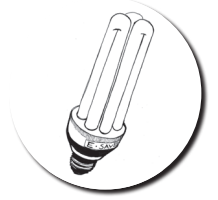
R ethink eli mieti, miten voisit
tehdä asiat uudella tavalla

Pohtikaa näitä neljää tapaa koulunne paperinkulutuksen kannalta. Millä toimilla voisitte

- vähentää paperinkäyttöä koulussa?
- käyttää kertaalleen käytetyn paperin uudelleen koululla?
- kierrättää koulussa käytettyä paperia uudeksi materiaaliksi?
- saada koulun kokonaan paperittomaksi paikaksi?



Tiesittekö? Kolmenkymmenen vuoden aikana paperin kulutus on kolminkertaistunut, ja kulutus kasvaa edelleen. Länsimaiden metsistä suurin osa on jo talouskäytössä, joten paperinkulutuksen kasvu merkitsee voimistuvaa painetta sademetsien hyödyntämiselle.



Jätettä ja uusiomateriaalia

45. Käykää koulun jätekatoksessa tutkimassa, mitä eri astioita siellä on. Mitä eri jätteitä koulussanne voi lajitella?

46. Tehkää tarkastusisku yhteen lajittelupisteeseen koululla. Tutkikaa eri jäteastiat ja katsokaa, onko niissä kohteita, jotka eivät kuulu niihin. Jos ette tiedä, mihin jokin jäte kuuluu, merkitkää se muistiin taulukkoon ja etsikää esimerkiksi internetistä sille sopiva lajitteluohje.

Tutkimme

- luokassa ruokalassa muussa paikassa, missä? olevan lajittelupisteen jäteastioita.
- Jätteet oli lajiteltu oikein. Jätteiden lajittelussa oli pieniä puutteita. Jätteiden lajittelussa oli suuria puutteita.

Lista jätteistä, joiden lajittelusta olimme epävarmoja:

Jätelaji	Mihin kuuluu lajitella?



47.* Mitä jätteiden syntyä ehkäiseviä tapoja koulussanne on käytössä:

Luokissa?

Käsityötunneilla?

Opettajanhuoneessa?

Ruokalassa?

Vessoissa?

Tiesittekö? Paperiset käsipyyhkeet kannattaa vaihtaa kankaisiin käsipyyhkeisiin, sillä se vähentää koulussa syntyvää jätettä rutkasti. Yksi kangaspyyhkeellä korvaa 24 000 kertakäyttöistä käsipyyhettä, sillä kankaiseen rullapyyhkeeseen voi pyyhkiä kätet noin 240 kertaa ja sen voi käyttää 100 kertaa, kun se pestään aina likaantumisen jälkeen.

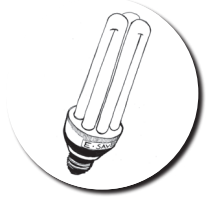


Ovensuukysely koulumatkoista

48.* Kysykää kahdeltakymmeneltä oppilaalta, miten ja kuinka kaukaa he tulevat kouluun. Kaikkein luotettavimman tuloksen saatte, jos pystytte kysymään satunnaisilta oppilailta eli esimerkiksi ruokalassa kaikilta pöydän päässä istuivilta tai aamulla koulun ovelta seisoen joka kolmannelta sisään tulevalta oppilaalta.

Oppilas	Kuinka pitkä koulumatka sinulla on (km)?			Miten kuljit koulumatkasi tänään?						
	alle 1	1–5	yli 5	kävellen	pyörällä	mopolla	bussilla	koulutaksilla	yksityisautolla	muuten, miten?
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
Yhteensä										
Prosentti- osuus										

Laskekaa vielä kunkin vastauksen saama prosenttiosuus kaikista vastauksista. Kahdenkymmenen vastaajan otoksessa laskeminen on helppoa – yksi vastaaja on viisi prosenttia.



Ovensuukysely koulumatkoista

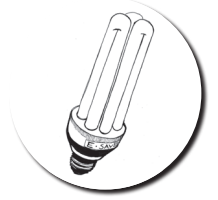
49.* Kuinka pitkä matka on mielestänne kohtuullinen kävellen kuljettavaksi? Entä pyörällä?

Kuinka moni haastatelluista oppilaista voisi helposti siirtyä kävelemään tai pyöräilemään kouluun?

50. Laskekaa, kuinka monta autoa seisoo koulun parkkipaikalla eli kuinka moni koulun henkilökunnasta kulkee autolla kouluun.



Tiesittekö? Liikenne pilaa hengitysilmaa, maa-alueita ja vesistöjä sekä lisää ilmastonmuutoksen vauhtia. Autojen pakokaasut ovat suurin päästölähde ja siksi turhaa autolla ajelua tulisi välttää. Voitte esitellä kyselyynne tulokset oppilaskunnan hallitukselle ja ehdottaa, että koulussa aloitettaisiin kampanja, jossa kannustetaan oppilaita kulkemaan koulumatkat pyörällä tai kävellen.



Saastetta ilmassa

Tarvikkeet: kalvo, jolle on monistettu tämän materiaalin liitteenä oleva ruudukko.

Jäkälät toimivat ilman puhtauden mittareina, sillä ne eivät kestä saastunutta ilmaa. Jäkälää on vain vähän alueilla, joissa on paljon liikennettä tai muuta ilmaa liikaavaa toimintaa. Millaista ilmaa koulunne pihalla hengitetään?

51. Valitkaa kolme puuta koulun pihalta. Asettakaa ruudukon sisältävä piirtoheitinkalvo puunrungolle silmienne korkeudelle. Tarkastelkaa, kuinka moneen ruutuun osuu jäkälää.

	Puulaji	Kuinka moneen ruutuun jäkälää osuu?
Puu 1		
Puu 2		
Puu 3		

52. Näkyykö puiden oksissa jäkälää tai naavaa?

53. Näkyykö puiden rungoilla ilman saastuneisuudesta kertovaa vihreää levää?

54.* Päätelmänne ilmanlaadusta koulun läheisyydessä?



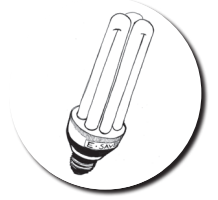
Tiesittekö? Auto saastuttaa vielä sittenkin, kun sitä ei enää käytetä. Runko, moottori ja muut osat on pakko hävittää tavalla tai toisella. Nykyisin käytöstä poistuvat autot onneksi kierrätetään. Suomessa auton viimeisin omistaja on velvoitettu toimittamaan autonsa kierrätyspisteeseen.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Koulun ympäristötesti

55.* Käyttäkää koulun ympäristötestin tekemisessä hyödyksenne muissa tehtävissä saamianne tietoja. Testi toimii yhteenvetona ja antaa teille kokonaiskuvan koulunne toimintatavoista ympäristöasioissa.

	Kyllä	Ei
Koululla on ympäristöohjelma.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Henkilökunta saa ympäristökoulutusta vuosittain.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kestävää elämäntapaa käsitellään useiden aineiden tunneilla.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Opetuksessa hyödynnetään lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Esillä on ohjeita ympäristöystävälliseen arkeen esimerkiksi lajittelupisteissä, valokatkaisijoissa tai sähkölaitteiden lähellä.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ruokalassa käytetään luomu- tai lähiruokaa.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulussa vältetään turhia pakkauksia.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulussa käytetään ympäristömerkittyjä pesuaineita.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vessoissa ja luokissa on kangaspyyhkeet käsien kuivaamista varten.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Huonelämpötila on enintään 20 astetta.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tietokoneet sammutetaan kokonaan, kun ne eivät ole käytössä.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Valot sammutetaan luokista poistuttaessa.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kalusteet pysyvät ehjinä ja puhtaina.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulussa korjataan rikki menneitä välineitä ja tavaroita.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Oppimateriaalia kierrätetään.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kaikki käytetty paperi kerätään ja kierrätetään.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vähintään 50 % oppilaista ja opettajista kävelee tai pyöräilee kouluun.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulun lähellä on julkisen liikenteen pysäkki.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulu tekee yhteistyötä lähiympäristön toimijoiden kanssa.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulu osallistuu säännöllisesti kansainväliseen yhteistyöhön tai kampanjoihin, kuten päivätyökeräykseen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>



Tarkastelkaa jätteistä, sähköstä ja lämmityksestä, vedenkulutuksesta sekä hankinnoista saamianne tuloksia yhdessä. Mitä johtopäätöksiä teette?

Koulumme on jo varsin hyvä näissä asioissa:

Koulullamme olisi parannettavaa näissä asioissa:



Koulutarina Tiibetistä

Korkealla vuoristossa, Tiibetin tasangolla sijaitsee Yerin alue, jonne vielä muutama vuosikymmen sitten oli vaikea päästä ja sen kansa sai asustella rauhassa. Nykyisin Yeriin pääsee lentämällä. Turisteja tuleekin valtavina virtoina, sillä alue on kaunista seutua lumihuippuisine vuorineen. Myös tiibetiläinen kulttuuri kiehtoo tulijoita.

Kun turisteja virtaa seudulle, paikallisten elämä on järkkymässä. Uusia hotelleja nousee, ja suunnitelmassa on esimerkiksi rakentaa köysirata kuljettamaan turisteja pyhänä pidetylle vuorelle. Mitä enemmän vieraita vaikutteita alueelle tulee, sitä vaikeampaa tiibetiläisten on säilyttää oma kulttuurinsa. Uudet sukupolvet eivät enää opi perinteisiä tiibetiläiseen kulttuuriin kuuluvia asioita.

Alueen luonnonvarat ovat myös suuren paineen alla. Paikalliset ovat vuosituksia käyttäneet niitä hyväkseen, mutta väestönkasvun ja turistipaineen vuoksi käyttö on nykyisin liiallista. Alueen ihmisten toimeentulo on kuitenkin riippuvainen luonnosta. Heille tulisi turvata hyvinvointi, koulutusta ja työpaikkoja mutta myös mahdollisuus oman kulttuurin säilymiseen. Kaunis luonto pitäisi saada säilymään, jotta paikalliset ja tietysti turistitkin voisivat nauttia siitä pitkälle tulevaisuuteen.

Valkoisen Hevosen Lumivuoren ekologinen koulu

Lobsang ja Tashi ovat opettajina Baimaxueshanin tiibetiläisessä koulussa, joka sijaitsee samannimisen luonnonsuojelualueen kyljessä. Koulun nimi tarkoittaa kirjaimellisesti Valkoisen Hevosen Lumivuori. Koulu on WWF:n projektin tuella rakennettu koulurakennus, jonka toiminta on kestävä kehityksen mukaista. Alueen metsiä halutaan suojella, joten koulun lämmityksessä ei käytetä perinteisesti puuta vaan bio- ja vessajätteestä saatavaa kaasua. Sähköntuotannosta vastaavat aurinkopaneelit, jotka vuoriston kirkkaassa säässä keräävät tehokkaasti energiaa.

Opettajat ovat paikallisia buddhalaisia munkkeja. He siirtävät tiibetiläistä kulttuuriperintöä oppilaille opettamalla tiibetin kieltä ja historiaa. Tämä on alueella aika harvinaista, sillä suurimmassa osassa kouluja opettajat ovat kiinalaisia. Ympäristökasvatus on osa koulun opetusta ja käytäntöjä, sillä luonnon, elämän ja luonnonvarojen suojele kuuluu olennaisesti buddhalaisuuteen.

WWF:n tuella koulun oppilaat ovat istuttaneet 2000 jalopähkinäpuun taimea vuorenrinteelle. Vastuu herkkien puun taimien hoidosta on oppilailla, jotka on jaettu pieniin puunhoitajaryhmiin. Joka aamu oppilaat heräävät aikaisin kastelemaan taimia yhteistyössä viereisen luostarin munkkien kanssa. Puun taimista huolehtiminen opettaa oppilaita ottamaan henkilökohtaista vastuuta ympäristön hyvinvoinnista.

Puiden istuttaminen vuorenrinteille on tärkeää eroosion ja maanvyörymien estämisessä. Koulussa myös järjestetään lähialueiden siivoustalkoita ja opastetaan hyvään hygieniaan. Oppilaiden perheet ovat mukana tässä ihmisten hyvinvointia lisäävässä toiminnassa.





Kysymyksiä koulutarinan pohjalta

Miksi turistit haluavat matkustaa Tiibetin ylängölle Yeriin?

Minkälaista haittaa ja hyötyä turismista on Yerin asukkaille?

Miten Valkoisen Hevosen Lumivuoren koulussa vaalitaan tiibetiläistä kulttuuria?

Miten ympäristöasioiden huomioiminen näkyy koulun arkipäivässä?

Miksi koululaiset istuttavat ja hoitavat puuntaimia?

Mitä voisitte oppia Valkoisen Hevosen Lumivuoren koululaisilta?





WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Koostelomake tutkimuksista

Kun koulututkimukset on tehty, käykää tulokset yhdessä läpi keskustellen ja täyttäkää samalla tämä koostelomake. Tulokset lähetetään WWF:lle joko sähköisellä lomakkeella WWF:n internet-sivuilla tai postittamalla täytetty lomake WWF:n ympäristökasvattajalle. Palauta syyskauden tulokset 20.12. mennessä ja kevätkauden tulokset 31.5. mennessä. Raportti menneen kouluvuoden Naturewatch-tutkimuksista ilmestyy seuraavan lukuvuoden alkaessa elokuussa.

2. Koulun koko

Koulu on iso keskikokoinen pieni

3. Kuinka monta oppilasta koulussa on?

5. Mikä on oppilaiden mielestä mukavinta täsä koulussa?

12. Viihtyisyys

Viihtyisyyttä lisääviä asioita löydettiin _____ kpl.
Viihtyisyyttä vähentäviä asioita löydettiin _____ kpl.

13. Mikä koulun epäkohta pitäisi oppilaiden mielestä korjata?

14. Mihin asioihin oppilaat haluaisivat vaikuttaa koulussa enemmän?

19. Oliko koulussa hiljaisia paikkoja?

23. Kuinka oppilaita voisi kannustaa pitämään hyvää huolta koulun yhteisistä tavaroista ja välineistä?

24. Käytöksen tarkkailu

Tarkkailun aikana

_____ ihmistä toimi niin kuin pitää
_____ ihmistä teki jotakin hullusti, mitä?



28. Vedenkulutus

Koulussamme käytetään vettä _____ vuodessa eli _____ per henkilö päivässä.

29. Mitä toimia koulussa voisi tehdä vesijalanjäljen pienentämiseksi?

32. Kolme toimenpidettä, joilla koulun tiloista tapahtuvaa lämmönhukkaa voisi vähentää:

- 1.
- 2.
- 3.



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



Koostelomake tutkimuksista

36. Sähkön säästäminen

Mitä tapoja koulussanne on käytössä sähkön säästämissiksi?

Mitä tapoja voisi vielä ottaa käyttöön?

37. Sähkönkulutus

Koulun sähkönkulutus vuodessa on _____ kWh. Koska koulussa on _____ oppilasta ja opettajaa, sähköä käytetään vuodessa _____ kWh per henkilö.

39. Mikä tarjotuista ruoista oli ympäristöystävällisin? Miksi?

41. Ruokailu

Kuinka paljon ruokaa menee päivittäin hukkaan? _____ kg
Kuinka monen oppilaan ruoka-annosta tämä vastaa?
_____ oppilaan päivänannosta
Mitä poisheitetyille ruualle tapahtuu?

47. Mitä jätteiden syntyä ehkäiseviä tapoja koulussanne on käytössä?

48. Koulumatkakysely

Kyselyyn vastasi _____ oppilasta.

Kuinka pitkiä vastaajien koulumatkat olivat?

alle 1 km %
1–5 km %
yli 5 km %

Vastaajista kulki kouluun

kävellen %
pyörällä %
mopolla %
bussilla %
koulutaksilla %
yksityisautolla %
muuten, miten? %



49. Kuinka pitkä matka on oppilaiden mielestä kohtuullinen kuljettavaksi kävellen tai pyörällä?

54. Oppilaiden päätelmät ilman puhtaudesta koulun piha-alueella:

55. Koulun ympäristötesti

Koulumme on jo varsin hyvä näissä asioissa:

Koulullamme olisi parannettavaa näissä asioissa:

Yhteystiedot:

Koulun nimi ja postiosoite:

Tutkimuksia tehnyt luokka ja oppilasmäärä:

Opettaja ja sähköpostiosoite:



WWF Naturewatch Y

KOULUSSA

Pvm _____ Tutkimusryhmä _____



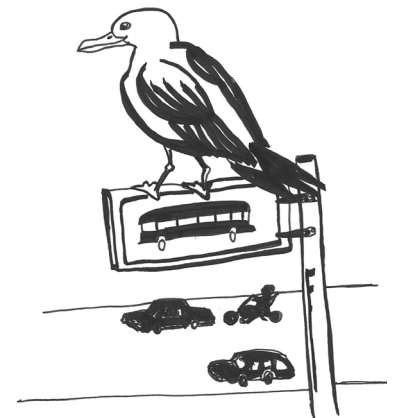
Koostelomake tutkimuksista

Tutkimusten paras anti

Mikä oli ryhmällesi koulututkimusten "kultajyvänen" eli merkittävin asia, mikä opittiin tai havaittiin?

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa muita havaintoja tai hauskoja tuloksia tutkimuksista



*Palauta ryhmäsi tulokset WWF:lle internetissä: wwf.fi/naturewatch
tai koostelomake postitse osoitteella: WWF Naturewatch, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki*

